

Partusinductie en mogelijke invloed op uitval in de kraamstal

Tekst: Ruben Decaluwé – Vakgroep Voeding, Genetica en Ethologie – Vakgroep Voortplanting, Verloskunde en Bedrijfsdiergeneeskunde
Faculteit Diergeneeskunde - Universiteit Gent
& Willem Van Praet – Dierenarts varkensgezondheidszorg – Diergezondheidszorg Vlaanderen.
Beeld: Twan Wiermans

Partusinductie bij zeugen wordt vaak toegepast in Vlaanderen. Uit recent onderzoek blijkt dat ongeveer 30 procent van de bedrijven partusinductie toepast, vooral bij zeugen die laattijdig zouden werpen. Het induceren gebeurt meestal door het injecteren van een prostaglandinepreparaat, eventueel gevolgd door toediening van oxytocine 24 uur later.

Belangrijke redenen om de partus te induceren zijn dat men het geboorteproces beter kan opvolgen en dat men meer zorg kan besteden aan de pasgeboren biggen. Ook het vermijden van weekendwerk, het laten samenvallen van handelingen in de kraamstal en het beperken van de spreiding in geboortedata, zijn gekende voordelen. Dit laatste is zeer belangrijk in bedrijven die meerwekenproductiesystemen toepassen voor de zeugen.

Het induceren van de partus is echter niet zonder gevaar en moet op een correcte manier gebeuren. Het tijdstip van inductie en de dosering van oxytocine zijn hierbij belangrijk. Wat het tijdstip betreft, is het best om zich niet te baseren op theoretische cijfers, maar wel op cijfers vanuit de eigen zeugenboekhouding.

Ga de gemiddelde drachtduur van uw zeugenstapel na en induceer de partus ten vroegste twee dagen eerder. Indien de partus vroeger ingezet wordt, stijgt de kans op onderontwikkelde biggen en hiermee het aantal doodgeboortes, evenals de kans op sterfte in de kraamstal en op vertraagde groei. Een belangrijke opmerking hierbij is dat men de drachtduur van de eigen zeugenstapel natuurlijk enkel kan nagaan wanneer deze dieren niet geïnduceerd worden. Induceren voor dag 113 wordt sowieso afgeraden. Veranderingen

Partusinductie laat toe dat men het geboorteproces beter kan opvolgen en dat men meer zorg kan besteden aan de pasgeboren biggen.

in de zeugenstapel (bijvoorbeeld aankoop van veel jonge zeugen, verandering van ras of verandering van voederstrategie) kunnen een invloed hebben op de drachtduur. In deze gevallen is het noodzakelijk om de gemiddelde drachtduur opnieuw te controleren.

Het gebruik van oxytocine 24 uur na toediening van prostaglandine beperkt de variatie in tijdstip van werpen, maar men mag het niet te vroeg toedienen en ook niet overdoseren. Oxytocine wordt best niet toegediend alvorens de baarmoederhals ontsloten is. Het probleem is dat het tijdstip van volledige ontsluiting

Voor het ADLO-demoproject 'Doodgeboren biggen en uitval bij de biggen op het moderne varkensbedrijf' werden 15 bedrijven geselecteerd die kampten met een probleem van te veel uitval. Het percentage doodgeboren biggen en de uitval in de kraamstal samen bedroeg meer dan 24 procent.

Daarnaast werden ook 4 bedrijven geselecteerd met een percentage uitval lager dan 19 procent. Op 14 van de 15 bedrijven met een te hoge uitval in de kraamstal werd standaard partusinductie toegepast, variërend van dag 113 tot dag 115. Op de 4 bedrijven met een aanvaardbare uitval werd partusinductie niet-standaard toegepast.

Induceren op zijn minst 114 dagen na de laatste inseminatie lijkt aangewezen.

sterk verschilt tussen individuele zeugen en niet op een praktische manier te bepalen is. Als algemene regel geldt dat de toediening van oxytocine vroeger dan 24 uur na de prostaglandine-injectie wordt afgeraden. Overdosering kan leiden tot te veel baarmoedercontracties, waardoor de bloedvaten in de placenta te veel worden dichtgedrukt. In beide gevallen kunnen de biggen in zuurstofnood komen, waardoor ze ofwel dood geboren worden, of minder vitaal ter wereld komen. Daarenboven kan overdosering van oxytocine leiden tot uitputting van de spiercellen van de baarmoeder, waardoor het geboorteproces trager verloopt. Als vuistregel wordt bij intramusculaire toediening een dosis van 0,5 ml aangehouden voor de gelten en 1 ml voor de oudere zeugen.

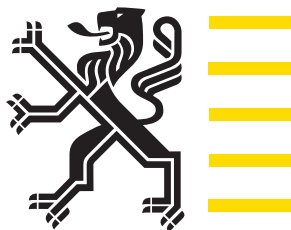
Conclusies

- Partusinductie kan talrijke voordelen opleveren maar is niet vrij van gevaren. Voer daarom geen standaardpartusinductie uit, maar induceer enkel indien nodig.
- Partusinductie gebeurt meestal met een intramusculaire injectie van prostaglandine, al dan niet 24 uur later gevolgd door een injectie met oxytocine.

- Gebruik 1 ml oxytocine.
- Induceer maximaal twee dagen voor de gemiddelde drachtduur van uw eigen bedrijf. Kennis van de effectieve drachtduur van de eigen zeugen is daarom van groot belang. Hoewel wetenschappelijke studies aantonen dat het mogelijk is om te induceren op

113 dagen van de dracht, is ons aanvoelen vanuit de resultaten van het project dat het vaak beter is om wat langer te wachten. Induceren op zijn minst 114 dagen na de laatste inseminatie lijkt ons daarom aangewezen. ←

Dit artikel is het tweede in een reeks van vier in het kader van het ADLO-demoproject 'Doodgeboren biggen en uitval bij de biggen op het moderne varkensbedrijf'. Volgende instellingen werken mee aan dit project: DGZ, de faculteit Diergeneeskunde van UGent, KH Kempen, KU Leuven, Hogeschool Gent, PVL Bocholt en ILVO Dier. ←

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.

PUB